

Mátyás király és a paraszt (A visszafordított pofon)

Eccér Mátyás kirá' vasárnap délután kilovagolt a tisztyivel, mikor csak látta, hogy egy paraszt ember szántogatya a főgyit, mingyá' megállítta a lovát, osztán mé' kérdézi tülé, hogy nem szégyéllyi-é magát ezen a szent napon is dolgozni. A paraszt ember nem ismerté még a kirát, csak aszt gondolta, hogy valami nagy úr lehet, azé' jó napot kívánt, osztán aszt felelté, hogy nem dolgozna ő ünneppan, csak vóna, a ki más napon segítené neki. Erre a kirá' aszt kérdézte tülé, hogy hát nincsen é gyeréki?

– Van én nekém édés nagy uram, három is. – felelté a paraszt.

– Hát osztán mit csinának azok? kérdézte a kirá'.

– Iskoláztatom őket. – felelté a paraszt.

– Osztán mi lesz azokbu? – kérdézté a kirá'.

– A letöregebb kódúsnak tanú ki, a középső zsvány lész, a letfialabb még agyonütő.

– Hogy lehet a'? – kérdézte a kirá'. – Haszen azé' nem kell iskolába küdenyi őket?

– Hát édés nagy uram, ugy van a', hogy a mélylyik kódúsnak tanú ki abbú' pap lész, mer' a mindegyiknek az ajándékábú' é', a melylyik mé' zsvány lész, ammä fiskálisnak tanú ki, mer' az a pízié' nyuzza az embért, a mélylyik még agyon ütő akar lénynyi, ammeg doktor lész, mer' annak a halá' a komája.

A kirá' nagyon nevetétt azon, hogy a paraszt ilyen jó méffelelt neki, hát még is engedétt neki, csak aszontá neki, hogy máskor ünneppan né dolgozzon, osztán pízt is adott neki, hogy mindenést tarcson magának. Aszt is monta utólyára a kirá', hogy a mégygyig az ő képit szászszor mén nem látta, ne szólylyon sénkinek sé a dologrú' a mi ő kösztjik törtínt, mer' külömben életyibe kerűne.

Másnap ebéd után, mikor jó kedvibe vót a kirá', aszonta az uraknak, a kik körülyötte vótak, hogy adok én fé' nekték egy tréfát, a ki ha méffejtyi a' kap tülem egy véka aranyat. Az urak mind kíváncsik lettek, oszt aszonták:

– Csak hogy halljuk félségés kirá'!

A kirá' osztán féladta nekik aszt a tréfát, amit a paraszt a gyerékejirú' tennap elmondott. Egy sé' tanáta ki. A kirá' osztán három napot szabott ki a gondolkodásra. A kirá' tisztvi, aki velé vót a kirával, mikor a parasztval tanákozott, ottség vót az urak köszt, aszt ő is hallotta, amit a kirá' mondott. Gondolta magába', jó vóna bezzég neki az a véka arany, de mer' ténnap messzire vót a kirátú', hát csak a felit hallotta annak, amit a kirá' a parasztval beszélgetett; de azt tudta, hogy azt a tréfát a paraszt monta a kirának. Azé' is hát elmént a parasztho', osztán aszonta neki, hogy mongya még, hogy micsoda annak a kirá' féladatyának az értelmi. A paraszt aszonta, hogy az életyibe kerüné, ha mé' mondaná.

Nem szabad aszt neki, sénkinek sé kimondanyi, a megygyig annak az urnak a képit szászszor mé' nem látyya.

– Ha csak enynyi a baj, akkor maj' segítünk rajtad! – aszonta a kirá' tisztvi, osztán kivész a zsebibú' égy darab aranyat oszt mémutattya a parasztnak. – Látod-é eszt a fejet ezén a darab aranyon? – kérdézi a kirá' tisztvi.

– Látom nemzetés vitéz uram!

– No, hát így nézett é ki az az ur?

– Valóságosan ilyen vót.

– Hát akkor itt van, mán éccér láttad a képit. Rakd a zsebidbe, nekéd ajándékozom!

Osztán így kivétt a kirá' tisztvi a zsebibú' száz aranyat, oszt mind odatta a parasztnak, a ki mostég má' szászszor mé' látta annak az úrnak a képit. De mé' mostand sé tutta, hogy az a kirá' vót. Hát el is monta ő most, hogy micsoda értelymi is van a király féladatyának. A harmagyik napon a kirá' megintelen elé hozta oszt a tréfát, osztán kérdészte, hogy ki tuggyja méffejtenyi. A kirá' tisztvi mostég fél állott, osztán elmonta, a hogy ő oszt a paraszttú' hallotta. A kirá' mérgesen kérgyi tülé, hogy honnét tuggyja ő eszt?

Erre ő mé' monta, mer' nem mert hazugynyi, hogy magátú' a paraszttú'. A kirá' nem szót sémmit csak mingyá' elküdütt a paraszté'. A paraszt el is gyütt a kirá' elibe, oszt csak mostig bámút el, hogy az az úr a kivel ő tanákozott maga a kirá' vót. A kirá' haragosan rákiját:

– Hogy merészkedted té elmondanyi azt a tréfát, a megygyig szászszor nem láttad az én képemét?

– Láttam én aszt szászsor félséges kirá’! – oszténgat elmonta aszt a historiát, a mikor a kirá’ tisztvi mé’ mutatta neki szászsor égy sorjába a kirá’ képit az aranyokon.

Mátyás kirá’ nem csinát sémmít a parasztval, mert haszen ő a kirá’ parancsát véghé’ vitté. De azé’ a kirát mégis bántotta, hogy így kifogtak rajta. Azé’ ugy tett mint ha nem haragunna. Gondolkodott oszténg mé’ szólalt:

– No urak most pofozkogyjunk! Kend is velünk tart! – aszongya a parasztho’.

A kirá’ mostand a kerek asztal körü’ ültette az urakat, ugy, hogy ő ült letfent, osztán a többi nagy urak, utósónak maradt a paraszt, de mer’ az asztal kerek vót, hát a kirá’ mellé jutott. A paraszt mellett még utósó előttyinek ottég ült a kirá’ tisztvi. Mostég a kirá’ aszonta:

– No urak, én mégkezdem a pofozkodást. Hogyha aszondom égyik, kettő, három, a harmagyikná’ megett tovább kell agynyi.

Mán a kirá’ tisztvi is pofon ütte a parasztot, épenségest csak ő vót hátra. Ő túlé a balódalon ült a kirá’, hát őt kéllétt vóna neki pofon csapnyi, mikor a kirá’ a harmagyikot szóllya. Mostan hát kétféli bajba volt a paraszt; ha a kirát pofon ütyi, az is baj, mer’ a kirát nem szabad pofon ütynyi, ha mé’ nem veri pofon, az mégést baj, mer’ akkor mé’ nem fogadd szót a kirának. Azé’ a paraszt hamarjába’ mé’ szólal, hogy a kirá’ a harmagyikat né’ margya, mer’ mán akor késü vóna, akkor má’ nem szabad beszényi.

– Félséges kirá’! Engegy még, hogy égy kérdést tégyek fél nekéd, hogy, hát osztán maj’ tovább jádzunk.

– Hogy hallom – parancsollya a kirá’ –, de ízibe ám!

A paraszt erre eszt e kérdést attá fél a kirának:

– Ha té félséges kirá’, éccér sétét éccaka hajtaná’ négy lovat, a mik egy kocsiba’ vónának befogva, osztán a lovak ménnének, mint ha tátosok vónának, de éccérre csak elkezdenének fújnyi, nyeritenyi, kapálóznvi, szó ami szó, mé’ bokrosodnának, nem akarnának, akárhogy erőködné’ tovább ménynyi. Mostég leszáná’ a kocsibú’, hát látnád, hogy mé’ nem akarnak azok égy lépést sé tenynyi előre; azé’ mer’ előttyük égy nagyon nagy gödör van, ugy hogy előre sémérre sé lehet ménynyi, mer’

különben elveszné té is, a lovad is, még a kocsid is; mond félséges kirá', akkor mit csináná té?

A kirá' erre eszt felelté:

– Hát leódanám a kerekkötő láncot, osztán a saruglyáho' erősiteném, osztán e' szolgána rúd helyibe, a két első lovat pegy kifognám, osztán most lenne belüle két hátúsó, a két hátúsó lovat is kifognám, osztán lenne belüle két első, osztán mostég fiszzafele hajtanám őket.

– No hát félséges kirá', épenségvel eszt akartam tugynyi! – aszongya a paraszt, osztán elkeszté maga olvasnyi az égyet, kettőt, hármát, a harmagyikná' még pofon csapta nem a kirát, ha a kirá' tisztvit, a ki tüle visszafelé vót a jobbódalon.

Csak mostég értetté még a kirá', hogy mit is akart ő a kérdésivel mondanyi. Elkezdett nagyon nevetnyi, mer' tetszétt neki, hogy mostand is olyan okosan mégfelelt neki a paraszt, osztán a kirá' tisztvi is mé' bünhődött, a mé' elárút őt a kirának, mé' azé' is mer' a kirá' képit mé' mutatta neki az aranyokon. Hát épen azé' mostég má' a kirá' is mé' béküt, osztán mé' parancsolta a tisztvinek, hogy oszt a véka aranyat, a mi neki dukát vóna, mingyá' mérje ki a parasztnak. A paraszt mostég mán olyan gazdag embér létt, hogy ném csak ünnepnep, de mé' másnapon se kellett többet dolgozni neki.